

MANUAL FOR OPRETTELSE AF EN LÆSEGRUPPE

Motion på recept har man hørt om, men kunne man forestille sig litteratur på recept. Kan litteratur med sin evne til at rumme og beskrive menneskelige dilemmaer blive en medicin, et produkt som både læge og patient kan spejle sig i? Svaret er ja og det har mange deltagere i læsegrupper god erfaring med.

At læse i fællesskab

En læsegruppe er en lille gruppe der samles for at glædes ved, tale ud fra og fordybe sig i litteratur. Læsegruppen kan inddrage alle uanset alder, baggrund og særlige behov. Sammen præsenteres deltagerne for en udvalgt tekst en novelle og et digt ved oplæsning i gruppen og uden behov for at skulle forberede sig. Teksten danner udgangspunkt for en efterfølgende samtale, hvor formålet hverken er dybdegående analyser eller brug af tunge teorier. Derimod er litteraturen udgangspunkt for en samtale, hvor teksten sættes i relation til det levede liv, tanker, følelser og erfaringer. I læsegruppen åbnes der således op for nye perspektiver, og der er plads til at dele sine tanker med andre i et læsende fællesskab.

Ensomhed er et udbredt fænomen blandt mange, og flere savner samvær med andre og at have gode fællesskaber. I Menighedsplejen i Danmark vil vi gerne inspirere til nye fællesskaber i menighedsplejerne. Et fællesskab kunne som ovenfor beskrevet være en læsegruppe som mange vil kunne få glæde af. Vores erfaring er at udbyttet er langtidsvirkende. Man glædes når gruppen er sammen og efterfølgende, når teksten læses igen derhjemme hos hver enkelt. Tilsammen giver det næring til sjælen og dertil kommer glæden ved det fællesskab man er en del af og udvikles sammen med.

En læsegruppe deltager udtaler: *"Jeg synes det er dejligt at møde andre meget forskellige mennesker. Og den litteratur vi får læst op, giver mig et nuanceret syn på tilværelsen. Det er altid spændende at se hvilken tekst vi skal samles om i dag."*

Samtidig får vi løst en masse problemer selv om det måske ikke lige er meningen. Så det er altid berigende og sjovt i en læsegruppe. Jeg ser altid frem til disse møder”.

I gruppen er der plads til forskellighed. Men det er kun en ud af de mange fordele der er, ved at være en del af en læsegruppe. Der er også det sociale sammenhold, der kan være med til at modvirke ensomhed og så giver det bare noget ekstra at læse i en gruppe. Sammen bliver man skarpere. Alle tilføjer noget til teksten og bidrager med noget af dem selv. Man udvikles sammen og bliver klogere på sit eget og de andres liv så at sige. Litteraturen er netop god, fordi den sætter associationer i gang og åbner op for samtaler, minder og oplevelser.

Guidet fælleslæsning

Ved dannelsen af en læsegruppe kan man skabe ét vi ud fra metoden guidet fælleslæsning, som har et særligt potentiale i forhold til at modvirke social og eksistentiel ensomhed. Læsegruppen har en leder, en læseguide som faciliterer gruppen. Lederen har et ansvar for den samtale der foregår i gruppen. Hvis samtalen bevæger sig for langt væk fra ”dagens tema” eller går den for dybt ind i de psykiske lag, kan lederen altid vende tilbage til teksten. Således danner teksten rammen for samlingen fra gang til gang.

En læsegruppe deltager udtaler: *”Man får nye perspektiver på livet og sig selv. Som menneske vil vi jo gerne vide noget om andre. Den viden får vi gennem teksten, men også gennem de forskellige deltagere. Vi får en indsigt i helt andre måder at leve på i andre kulturer og med andre personligheder.”*

Vi arbejder med teksten og med livet

E*nhver kunstners mål er at bremse bevægelsen og fastholde den, for at en fremmed på et eller andet tidspunkt kan læse den og vække den til live igen . William Faulkner.*

Lige dette sker i læsegruppen, at for længst døde forfattere ”vækkes til live” og vi får talt om dem, deres samtid og kunst. På baggrund af teksten trækker vi tråde til vores liv før og nu.

Læsegrupper for særlige grupper:

Hvis man googler læsegrupper er der meget inspiration at hente på nettet. Læseforeningen står bag et væld af læsegrupper i hele landet og tilbuddet udvikles til stadighed. Der er åbne læsegrupper rundt om i landet hvor man bare dukker op og gruppen således har nye deltagere fra gang til gang. Mennesker som ikke nødvendigvis kender hinanden og det kan have sine fordele. Der er læsegrupper for udsatte unge, ensomme i et socialt boligbyggeri, beboere på plejehjem og flere andre grupper. Metoden må naturligvis tilpasses den enkelte gruppe. Se hjemmesiden www.laeseeforeningen.dk. Her beskrives hvordan initiativer hele tiden bliver føjet til med. Og Læseforeningen tilbyder events og den egentlige uddannelse til læseguide.

Metoden guidet fælleslæsning får disse ord med på vejen af en deltager:

"Det, at vi tager udgangspunkt i teksten, gør, at det altid er let og uproblematisk at få startet samtalen - og det er helt op til den enkelte, hvor personlig man ønsker at være. Somme tider forbliver samtalen ganske tekstnær, til andre tider melder deltagerne ind med mere personlige associationer og oplevelser. Resultatet er i hvert tilfælde, at jeg hver uge går fra disse møder med en glad fornemmelse af at have deltaget i god "menneske snak" - ikke bare i en litterær analyse og bog-dissektion, men ofte med meget personlige kommentarer og samtaler. Det føles som guld særligt i tider med isolation og ensomhed".

Læsegruppe for mennesker i sorg.

Læsegrupper er også velegnet for mennesker i sorg. Nogle mister læselysten og særligt koncentrationen, når de er i sorg. Og her er de så dobbelt ramt, de har mistet et vigtigt menneske og tilmed det fristed og den glæde litteraturen har bibragt dem tidligere. Derfor giver det god mening, at samle mennesker i sorg med de udfordringer i en læsegruppe. Teksten bliver læst op og fællesskabet er med til at holde koncentrationen. Sammen går deltagerne i dialog med teksten og her spejles den enkeltes liv og derfor også sorgen og det levede liv med den man har mistet. Det giver rigtig fine vinkler og trækker i den grad på ressourcer fra tiden før man mistede, den man var og det liv den enkelte har levet før under og efter tabet af den afdøde. Læsegrupper

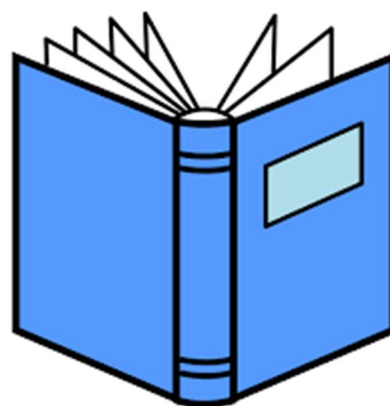
hvor deltagerne har båret på sorg, kan få præg af en sorggruppe og gøre en forskel deltagerne. Det kan efter en tid give fornyet mod, lyst og koncentration til at læse selv. Måske bliver det netværk læsegruppen danner betydningsfuldt for den enkelte også udenfor læsegruppen. En deltager havde udfordringer i forhold til hendes bil og hvor gik hun hen og fik hjælp? Til læsegruppen naturligvis.

En gruppe deltager udtaler: *"Vi diskuterer bøger, vi måske aldrig selv var kommet i gang med. Dejligt at få hørt andres synspunkter og set tingene fra en anden side. Glæder mig altid til at være sammen med de andre."*

Hvordan finder du egnede tekster

Inden man starter en gruppe, må man samle sig en vis basis af tekster. Som læsegruppe leder er man konstant på jagt efter egnede tekster. Dette arbejde holder aldrig op så længe man leder en gruppe. Hvad er så en egnet tekst?

Det er der ikke et entydigt svar på, men her er nogle bud. For det første må teksten ikke være for lang, der skal være tid både til gennemlæsning og samtale. For det andet må den tilpasses gruppen, start ikke op med for svære tekster, og find gerne nogle af forfattere som deltagerne måske har mødt tilbage i deres skoletid. Et godt sted at starte er hos den lokale bibliotekar, der vil kunne hjælpe dig på vej. Der findes en samling af noveller, der hedder Nordlys – en antologi der kan anbefales. De er fra folkeskolens ældste klasser og fine til læsegruppe brug. Tal med din bibliotekar og lad hende hjælpe dig på vej.

Måske kan du være heldig at finde fine novelle- og digtsamlinger til næsten ingen penge i en genbrugsbutik. Og endelig er det bare at holde øjne og ører åbne. Med tiden får man samlet sig et helt lille bibliotek, så det er også en mulighed at kontakte en der allerede har en læsegruppe og spørge om hjælp til tekster der.

Gruppesamlingerne bør have en længde på omkring halvdanden time, så teksten skal også afpasses efter mængden af tid gruppen har sammen. Der skal sættes tid af til at gruppen lander og indstiller sig på det egentlige program – læsningen. Så pas på med for lange tekster. Når man vælger noveller, er det fordi de har både en start, en slutning og en afsluttet handling.

Teksten er det centrale når gruppen mødes. Inden mødet har lederen forberedt sig, fundet en egnet tekst og øvet sig på at læse den op. Hun har også gjort sig overvejelsen i forhold til forskellige spørgsmål, der kan hjælpe gruppen til at åbne teksten og komme i dybden med de temaer denne introducerer.

Hvordan kommer du i gang

Man skal samle en gruppe, ikke for homogen ej heller det modsatte. Det tager tid før gruppedynamikken kommer i gang, men for at den ikke skal forstyrres alt for meget må man have gjort sig overvejelser om hvem, der skal med i gruppen. Nogle grupper er åbne for nye deltagere mens andre er lukkede efter få gange.

Endelig er der spørgsmål om et egnet lokale til gruppen. Hvis du kan finde et lokale der ikke er for megen trafik omkring, vil det være en fordel. Der skal nok komme forstyrrelser nok uden larm omkring lokalet. Lokalet er de rammer der sætter læsegruppen og det må gerne være hyggeligt. I skal så vidt det er muligt være i det samme lokale hver gang, fordi det bidrager til trygheden i gruppen.

Endelig er der den økonomiske del, skal der være deltagerbetaling eller kan udgifterne til kaffe og tekster dækkes på anden måde?

Det du skal sørge for inden gruppen starter er:

- Samle deltagere til gruppen. Forberede den enkelte på hvad vedkommende siger ja tak til. Det er ikke en kaffeklub men en læsegruppe.
- Find et lokale der kan bruges til gruppen gennem hele perioden.
- Lave en brochure, der kan lægges i kirken, hos lægen og måske på biblioteket.
- Afklare de økonomiske rammer for aktiviteten.
- Finde frivillige der kan hjælpe dig med gruppen.
- Afklare sammen med de frivillige om der skal serveres noget i læsegruppen.
- Lave en arbejdsdeling sammen med de frivillige.

Så er det bare at glæde sig til at se gruppen tage form og følge den udvikling samlingerne vil berige dig selv og gruppens deltagere med.

Rigtig god fornøjelse.

Menighedsplejen i Danmark